

עפ"ת 27758/03/15 - באסל מצלחה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 27758-03-15 מצלחה נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופט אמיר טוביה
מערער באסל מצלחה
נגד מדינת ישראל
משיבה

nocchim:

ב"כ המערער: עו"ד תאאר מצלחה והמערער בעצמו

ב"כ המשיבה: עו"ד אבי אור-זר

פסק דין

מהות הערעוע

1. בפני ערעור על גזר דיןו של בית משפט השלום לטעורה בחדרה (כב' השופט טל תadmor-Zmire) מיום 24.2.2015, בגדתו הושטו על המערער העונשים הבאים: עונש מאסר בפועל למשך 6 חודשים ובנוסף הפעלת מאסר מותנה בן 8 חודשים שהוטל על המערער בתיק אחר, באופן שמחיטתו תרצה במצבו ומחיטתו בחופף; עונש מאסר על תנאי לתקופה של 8 חודשים שלא יעבור ממשך 3 שנים עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון נהיגה, כשרישון הנהיגה פקע מעלה שנה; פסילה בפועל מלקלבל ו/או להחזיק רישיון נהיגה למשך 30 חודשים ובנוסף הפעלת שתי פסילות על תנאי למשך 6 חודשים כל אחת, שהוטלו על המערער בתיקים אחרים כרשות הקוללת עמדו על 42 חודשים; פסילה על תנאי מלקלבל ו/או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים שלא יעבור ממשך 3 שנים עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה כשרישון הנהיגה פקע מעלה שנה; קנס בסך 3,000 ל"נ או 30 ימי מאסר.

כתב האישום

2. כתב האישום שהונח בפני בית משפט קמא ייחס למערער עבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה בקלות ראש, נהיגה ללא ביטוח ואי ציות לאור אדום ברמזור. בעובדות כתב האישום נאמר כי בתאריך 10.8.14 נהג המערער ברכב פרטי בכיביש 65 ולא צית לאור אדום שדליך ברמזור. באותה העת, היה המערער פסול נהיגה לתקופה של 4 שנים, נהג ללא רישיון נהיגה תקף כשרישונו פקע בשנת 2006, וכן נהג ללא כיסוי ביטוחו.

פסק דין של בית משפט השлом

3. ביום 11.8.14 הרשע בית המשפט קמא את המערער בעבירות שיויחסו לו בכתב האישום, וזאת על יסוד הודהתו. בד בבד עם ההרשעה, הורה בית המשפט עלעריכת תסקיר שירות המבחן בעניינו של המערער.
4. ביום 21.12.14 נערך הסדר טיעון במסגרתו נתקש בית המשפט להשתת על המערער את העונשים הבאים: עונש מאסר בפועל למשך 6 חודשים, אשר ירוצה בעבודות שירות; הארכת המאסר המותנה בן 8 חודשים בשנתיים נוספת; פסילה בפועל מלאהציק רישיון נהיגה למשך 3 שנים; קנס בסך 2,000 ₪; הפעלת התchiaבות בסך 4,000 ₪ במצטבר; צו מבחן לשנה.
- בוחלתתו מיום 23.12.14, הקדים בית המשפט וצין כי לא יוכל לקבל את הסדר הטיעון משום שלא ניתן לגוזר עונש מאסר בפועל ובמקביל להאריך מאסר מותנה במסגרת אותו גזר דין.
5. לאחר שشكل את חומרת העבירות, נסיבות ביצוען, מידת הפגיעה בערכיהם חברתיים, ובחן את קשת הענישה הנוהגה בפסיקאה,קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר בפועל בן חודשים למאסר בפועל בן 18 חודשים, פסילה בפועל שלא תפחת מ-18 חודשים ולא תעלה על 36 חודשים, וכן עונשים נלוויים.
6. עוד נקבע כי מדובר במערער המחזיק רישיון נהיגה משנת 2001 והספק לציבור לחובתו 32 הרשעות קודמות, מתוכן 19 הרשעות בגין נהיגה ללא רישיון תקף או נהיגה ללא ביטוח. בית המשפט הוסיף כי לחובת הנאשם מאסר מותנה בן 8 חודשים, שנגזר עליו עקב תאונת דרכים שאורעה ביום 5.5.13. בהקשר זה, הפנה לכלל לפיו משהורשע נאשם בעבירה נוספת יש להפעיל את המאסר המותנה.
7. בגזר דין, התייחס בית המשפט קמא לתסקיר שירות המבחן, תוך שהפנה לכך ששירות המבחן התרשם מהמעערער כאדם המנהל אורח חיים נורמטיבי, חרוץ ומוסור לעובdotו. שירות המבחן העיריך כי המערער נעדר דפוסים עבריניים, עם זאת ניכרת בו נטייה לאימפלטיבות וקושי בשליטה עצמית.
- שירות המבחן התרשם כי מדובר למי שהבין את חומרת מעשיו והעיריך כי קיים סיכוי ממשי לשיקום באמצעות התערבות טיפולית, בה הביע המערער נוכנות ליטול חלק. עוד צוין כי הטלת מאסר בפועל עשויה לגרום לנסיגת בתפקודו החובי והומלץ על הארכת המאסר המותנה התלו依 ועומד נגדו, הטלת צו של "צ'היקף של 180 שעות והטלת צו מבחן למשך שנה".
- בית המשפט ציין כי לאחר שشكل את נסיבות המקירה, לא ראה מקום לקבל את המלצה שירות המבחן. במקרה דנא, לא מצא בית משפט קמא הצדקה לחרוג מתחם הענישה בשל שיקולי שיקום. בהקשר זה נאמר כי לא די בקבלת אחראיות על המקירה ונוכנות להשתתף בתוכנית טיפולית כדי להציג על שיקום או על סיכוי של ממש לשיקום, באופן המצדיק סטייה ממתחם הענישה. בנסיבות, קבלת המלצה שירות המבחן תהווה חריגה מהכלל לפיו יש להפעיל עונש מאסר מותנה.
8. מעבר לשיקולים שנמנו לעיל, ראה בית המשפט קמא להביא בחשבון, לטובת המערער, את קבלת האחראיות על עצמו, הבעת החרצה ואת נסיבותיו האישיות, כפי שבאו לידי ביטוי בתסקיר שירות המבחן.
9. בסופה של דבר, גזר בית המשפט קמא על המערער 6 חודשים מאסר בפועל. בנוסף, הפעיל את המאסר

הмотנה בן 8 חודשים שהושת על המערער, כך שחלקו ירצה באופן חופף וחלקו במצטבר. נקבע כי בסך הכל ירצה המערער 10 חודשים מאסר בפועל. בנוסף, גזר בית המשפט קמא על המערער את העונשים הנלוויים שפורטו בפתח פסק דין זה.

טענות הצדדים

10. לטענת המערער, שגה בית משפט קמא מלהטייל עליו עונש מאסר בפועל ונמנע מהארכת המאסר המותנה שעמד כנגדו. עוד נטען, כי בית המשפט קמא לא נתן את המשקל הראוי לאמור בתסוקור שירות המבחן וכן לאמור בהסדר הטיעון, אשר נמנעו מלהטייל על הנאשם עונש מאסר אחורי סORG וברית.

המערער הוסיף כי שגה בית משפט קמא כאשר נקבע כי לא קיימת תשתיית המבטאת סיכו של ממש לשיקום. המערער קובל אחריות על מעשי, הביע הסכמה להשתתף בתוכנית טיפולית, שיתף פעולה עם הרשות והיה נתון במעטץ בית מלא. בנסיבות, סבור המערער כי בית המשפט לא ייחס את החשיבות המספקת להמלצות שירות המבחן אשר התרשם כי קיים סיכוי ממש לשיקום באמצעות התערבות טיפולית. בנוסף, הפנה המערער לשורה של פסקי דין בנסיבות דומות לעניינו, בהם הוטלו על נהגים עונשים מקלים יותר הכוללים ארצת מאסר על תנאי והעדפת האינטראס השיקומי, על פני הטלת מאסר בפועל.

11. המשיבה ביקשה לדוחות את הערעור תוך שהפנתה לעברו העשיר של המערער בתחום התעבורי. נטען כי בנסיבות, ספק אם מדובר למי שיש לתת לו הזרמנות נוספת. לעניין המלצות שירות המבחן, נטען כי אלו אין מחייבות את בית המשפט, כמו גםהסדר הטיעון שנפסל על ידו.

דין והכרעה

12. בפתח הדברים אפנה להלכה המושרת לפיה ערכאת הערעור לא תתעורר בענישה שהוטלה על ידי הערכאה דלמטה אלא במקרים חריגים בהם נעשתה סטייה קיצונית מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות או כאשר מדובר בטעות של ממש שנפלה בגין דינה של הערכאה הדינית (ראו לדוגמה: ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי (3.7.2006) וע"פ 1323/08 מדינת ישראל נ' פלוני (29.10.2008)).

13. העברות בהן הורשע המערער הן חמורות. חומרתן מקבלת משנה תוקף נוכח עברו המכבד של המערער הכול הרשעות רבות בתחום התעבורי. בית המשפט העליון עמד על חומרתה של עבירה הנהיגה בזמן פסילה, המבטאת זלזול בסדרי שלטון ומשפט וטומנת בחובה סיכון לביטחונם של ציבור הנוסעים ברכב והלכי רגל אחד. בע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו לבן (8.5.2007) נקבע:

"נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בהנigua בזמן פסילה. בביטוי מעשה כזה מס肯 הנהוג, שכבר הoxic עבר כי חוקי התעבורה אינם נור לרגליין, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; ומבטאת זלזול בצוויים של בית משפט; ומוכיח כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכ泚ש כל עוד הדבר תלוי ברכומו הטוב".

באשר לעונשה המרתיעת המתחייבת מחומרת העבירה עמד בית המשפט לא אחת. בرع"פ 2878/05 **בנגוזי נ' מדינת ישראל** (26.5.2005) נאמר:

"הADB איתה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בעונשה מרתיעת. נהיגת בכבישי הארץ בזמן פסילת רישון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכבת והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התיחסות של ביזוי החוק ומצוות בית המשפט. עניינו של המבקש חמוץ פי כמה, נוכח העובדה שנהייתה במצב של פסילת רישונו העשתה בעת שהיא תלוי נגדו מסאר על תנאי של 12 חודשים בגין עבירה קודמת של נהיגת בזמן פסילת רישון. בנסיבות אלה, אין צורך בחיזוק נוספת למסקנה המתבקשת כי מדובר בנאש המזלזלزل צולע עמוק בחוק, במצוות בית המשפט, ובוחנות הבסיסית לקיום את הכללים שהחברה קבעה להבטחת חייהם ושלומם של בני הציבור".

.14. לטעמי, צדק בית משפט קמא כשהטיל על המערער עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, בפרט לנוכח העובדה שלחוותה היה תלוי ועומד מאסר מותנה חב הפעלה בן 8 חודשים. סעיף 56(א) לחוק העונשיין, התשל"ז - 1977 מורה כי בית המשפט שהרשי עת הנאשם בשל עבירה נוספת רשאי ל坐下 על הארכת תקופת מאסר מותנה שהוטל עליו בתיק אחר או חידושה לתקופה נוספת נספח מטעמים שיירשמו ובלבד שלא הטיל עליו בשל עבירה שנידונה בפניו עונש מאסר. מכאן, שמדובר שהוורה בית המשפט על הטלת עונש מאסר על המערער לא הייתה דרך להאריך את המאסר המותנה שהיא תלוי ועומד נגדו. הוואיל ומדובר במאסר של 8 חודשים, לא היה גם מקום לקבוע כי יריצה בחופף לעבודות השירות.

.15. התביעה לא הסכימה להמלצת שירות המבחן להטיל על המערער של"צ ובית המשפט ראה לדחות המלצה זו, ובצדק. התנהגותו של המערער בכביש ועברו התעבורתי מצדיקים עונשה מרתיעת בדמות מאסר בפועל.

.16. עם זאת, לאור מכלול הנטיות היה ניתן להסתפק בתקופת מאסר קצרה יותר. להלן טעמי למסקנתי זו:

במסגרת השיקולים, יש להביא בחשבון את העובدة שהצדדים הגיעו להסדר טיעון, הגם שלא היה בידי בית משפט קמא לאשרו מטעמים נכונים ומוסדרים. יחד עם זאת, נראה כי גזרת העונש ראוי היה שתעשה תוך מתן משקל להסכמה שעמדה בבסיס ההסדר. פה לדוגמה זה דברי בית המשפט בע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל** (25.12.2002):

"יודגש כי גם כאשר בית-המשפט דוחה את הסדר הטיעון בשל אחד הטעמים שמנינו, עלינו לגזר את העונש ההולם בשים לב לנטיות העניין וטור הבאה בחשבון את העובدة כי הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון. זאת, כאשר הסדר הטיעון נערך בתום-לב וממניעים כשרים מצד

התביעה. אשר-על-כן בכלל, יש להניח כי בגוזרו את הדיון על-פי שיקולים ראויים הapur בין העונש שיגזר בית-המשפט לבין העונש שהצדדים הסכימו עליו לא יהיה עצום ורב. האיזון החדש שיקבע בית-המשפט בגין הדיון לאחר שדחה את הסדר הטיעון "עשה תוך שקלול נסוכן של כל שיקולי העונשה כאילו נערך על-ידי הסדר טיעון הולם. גישה זו תביא לעונשה מוקלה לעומת זו הצפיה לנאים שלא הודה במסגרת הסדר טיעון והורשע בעבירה דומה ובנסיבות דומות".

זאת ועוד, בשים לב לגרום האנושי וציפית המערער כי ההסדר יאשר, צורם הapur בין עונש המאסר שגזר בית משפט קמא לבין העונש עליו הסכימו הצדדים שכלל עונש מאסר בפועל שירוצחה בעבודות שירות. בע"פ 1289/93 לוי' ב' מדינת ישראל (28.12.1994) נאמר:

"בוחתמו על עסקת טיעון מטפח נאשם תקווה בלבבו כי בית המשפט יעונה לבקשת התביעה הכללית ויקל מעלי, ותקווה זו ראייה היא למשקל כלשהו משל עצמה. אכן, הנאשם מזוהה כמו וכמה פעמים כי אין בית המשפט קשור בעסקת הטיעון: סנגירו מזהיר אותו; ידידי מזהירים אותו; התביעה מזהירה אותו; בית המשפט מזהיר אותו. ואולם ככל שיזהר שוב ושוב, וככל שיועמד על הסיכון שהוא נוטל על עצמו, לא יתיאש נאשם מן הרחמים, והציפייה והתקווה יחללו בו. אינטרס הסתמכות קורם לדבר בלשונו, לשון אנשי-המשפט, ונאשם יקווה ויצפה ויחל. לא נוכל להתעלם מגורם אנושי זה, וכן לא נתעלם ממנו".

17. בנוסף, ראוי להתחשב לפחות בסיכוי השיקום של המערער וכוכנותו להשתתף בתוכנית טיפולית, כפי שפורטו בתסaurus שירות המבחן מיום 14.12.10, ובהדר עבר פלילי בלבד בלבד מהעבר התעבורתי.

18. דומה כי בנסיבות, ראוי היה להקל במידת מה עם המערער ולקבוע כי העונש המותנה שהופעל על ידי בית משפט קמא יופעל באופן מצטבר לעונש שהותה עליו בגין העבירות נשוא הדיוןvr ששה"כ ירצה המערער 8 חודשים מאסר בפועל.

19. אשר על כן, אני מקבל את הערעור באופן חלק ומורה כי המאסר המותנה בן 8 חודשים שהופעל על ידי בית משפט קמא יופעל במלואו באופן חופף למאסר בפועל בן 6 חודשים שהוטל עליו. סה"כ ירצה המערער 8 חודשים מאסר בפועל.

20. יתר רכיבי גזר הדיון שהוטלו על המערער בגין דיינו של בית משפט קמא יעדמו בעינם.

המערער יתציב לתחילת ריצויו עונש המאסר ביום 15.5.17 ساعה 9:00 בבית המעצר קישון כsharp;תו תעודת זהות.

נitet היום, י"א איר תשע"ה, 30 אפריל 2015, בנסיבות הצדדים.

